

ตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในการสร้างดิน น้ำ ป่า และพัฒนาคุณภาพชีวิต
มากมายดังกล่าวแล้ว ขอยกตัวอย่างที่อำเภอสันกำแพง
เพียง ๑ โครงการ

โครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๘ บ้านปง ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติ : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินบริเวณพื้นที่ห้วยลาน บ้านปง เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ และวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๐ ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้ดำเนินการพัฒนาบริเวณพื้นที่ห้วยลานด้วยการพัฒนาดิน น้ำ ป่า เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ แล้วส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน

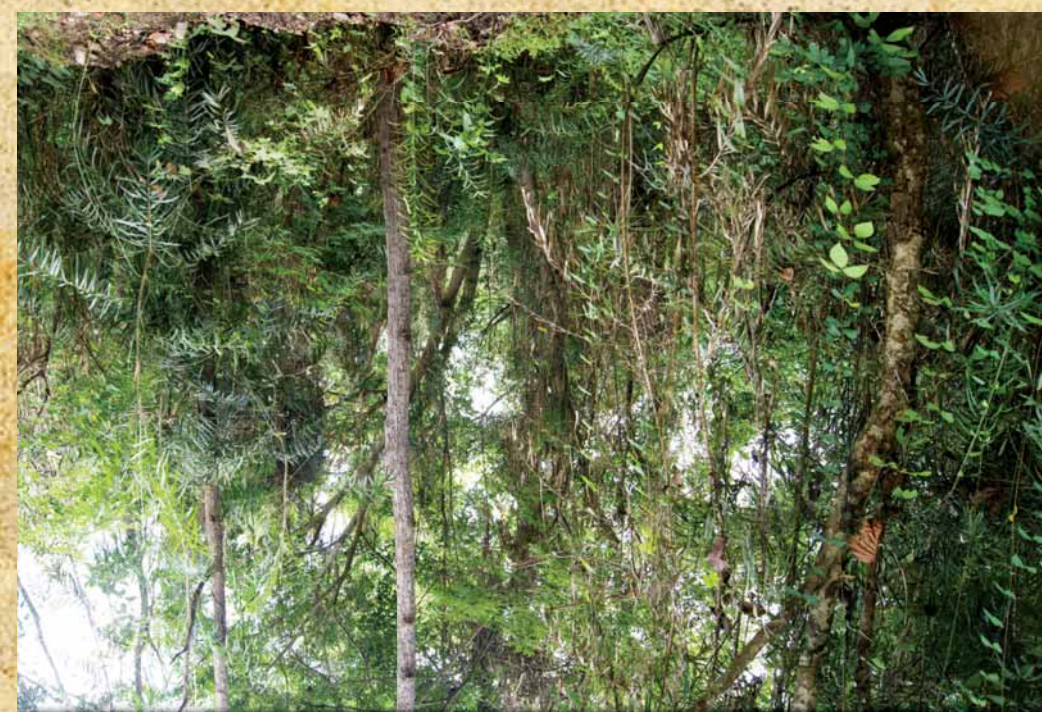

ชาวบ้านได้นำแนวพระราชดำรินี้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดกิจกรรมกลุ่มต่างๆ สนองแนวพระราชดำริ เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มการเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น

จากแนวพระราชดำริดังกล่าว จึงเกิดการปลูกป่า การเพาะข้าวสาลีไม้ การปลูกหวาย การพัฒนายางรัก การสร้างฝาย การปลูกหญ้าแฝก การสร้างอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๓ อ่าง คือ อ่างเก็บน้ำห้วยลาน อ่างเก็บน้ำดอยโตน และอ่างเก็บน้ำห้วยป่าไร่ ได้มีการเพาะพันธุ์ปลา ปล่อยปลาในอ่างเก็บน้ำ และการจัดตั้งสถานีประมงน้ำจืด

ในปัจจุบันระบบนิเวศป่าและประชาชนในเขตบ้านปง ตำบลออนใต้ และพื้นที่ใกล้เคียง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

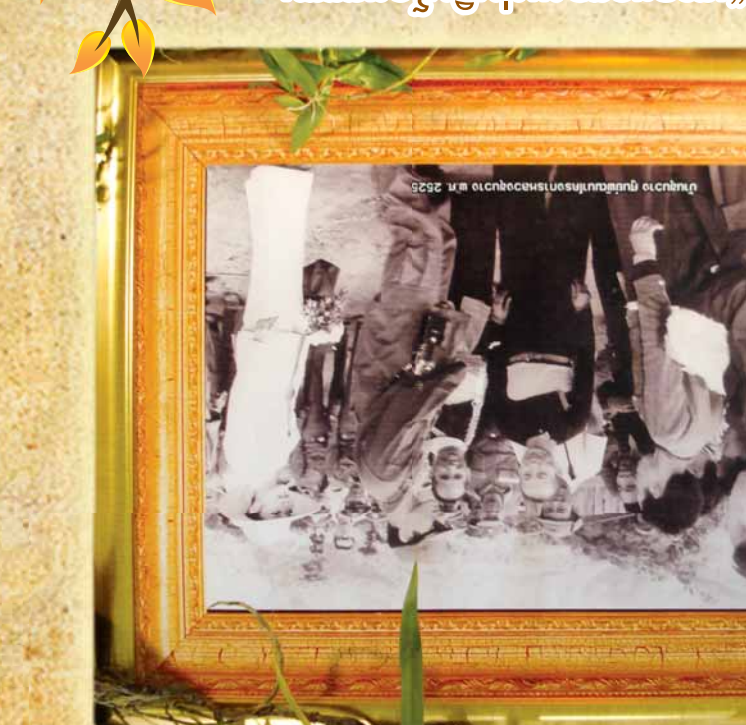

ศูนย์ทุนชุมชนในเขต (๑๑๖๑๑๑๑)
ศูนย์พัฒนาระบบชลประทาน ถนนดินแดงเชียงใหม่
ศูนย์พัฒนาระบบชลประทาน ถนนดินแดงเชียงใหม่
ศูนย์พัฒนาระบบชลประทาน ถนนดินแดงเชียงใหม่
ศูนย์พัฒนาระบบชลประทาน ถนนดินแดงเชียงใหม่

- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน
- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน
- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน
- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน
- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน
- โครงการพัฒนาระบบชลประทาน

บทสรุป ในระยะ ๒๐ ปีที่ผ่านมา โครงการพัฒนาระบบชลประทานในพื้นที่ห้วยลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

โครงการพัฒนาระบบชลประทานในพื้นที่ห้วยลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

โครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยลาน
คือ หัวข้อหนึ่งในการพัฒนาดิน น้ำ ป่า
เพื่อประโยชน์สู่สู่ปวงประชา

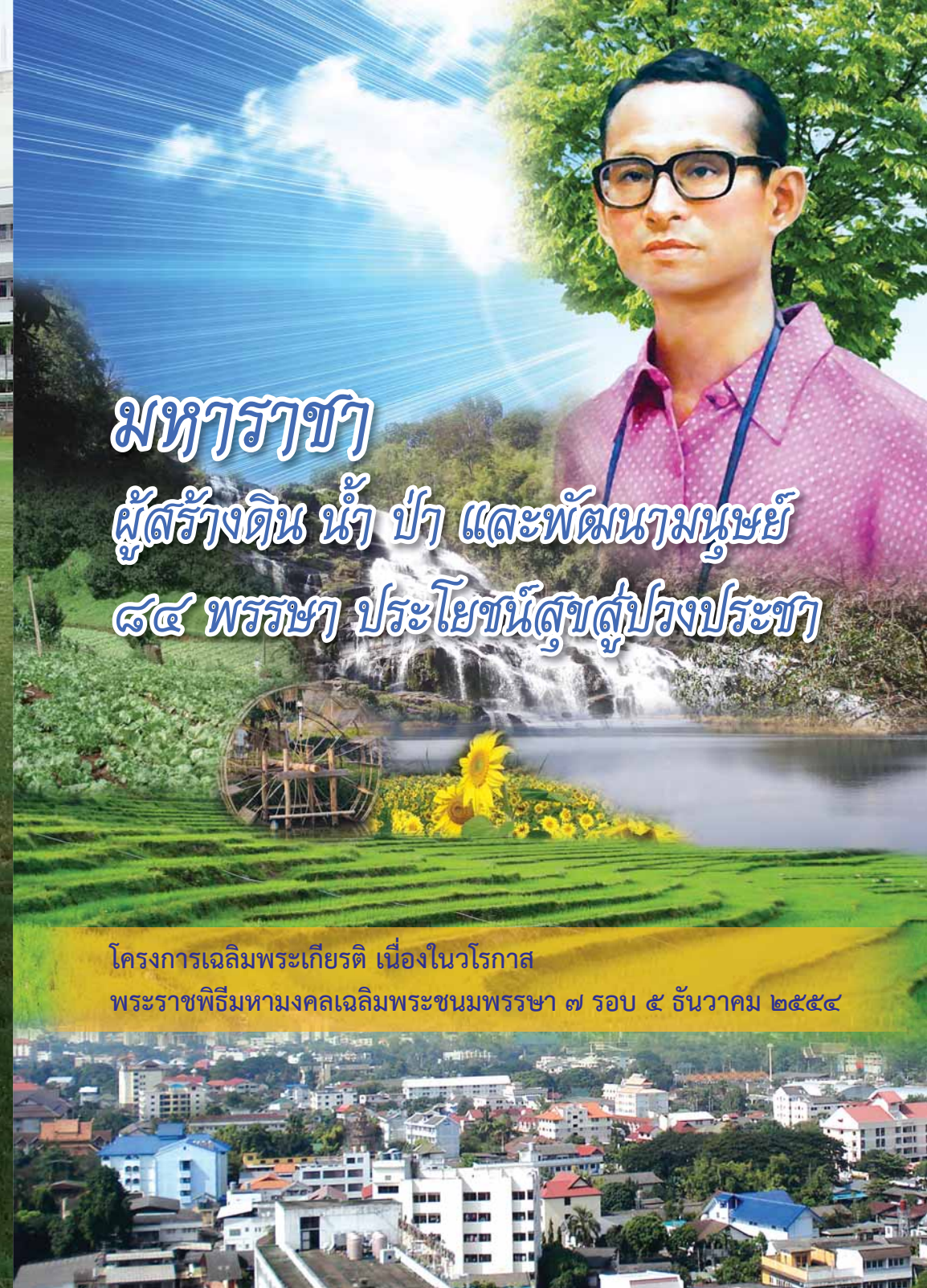
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้เข้าร่วมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อตอบสนองพระราชดำริ ตั้งแต่ครั้งเป็นวิทยาลัยครูเชียงใหม่ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - พ.ศ. ๒๕๓๕) หรือก่อนนั้นในเรื่องการฝึกหัดครูชนบท การจัดหลักสูตรการพัฒนาชนบท การสหกรณ์ และหลักสูตรหรือรายวิชาต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการส่งบุคลากรออกสู่การปฏิบัติงานจริง

ในปัจจุบันได้เปิดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติงาน การนำแนวพระราชดำริออกสู่ชุมชน การร่วมโครงการในการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การให้ทุนและรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว โครงการอนุรักษ์รักษาดินและภูมิปัญญาการเก็บยางรักตามพระราชดำรินี้ ในเขตพื้นที่ตำบลสะลวง โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นต้น

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้จัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ๘๔ พรรษา ประโยชน์สู่สู่ปวงประชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๘ ๕๕๕๕ โทรสาร ๐ ๕๓๔๘ ๕๕๕๖

มหาวิทยาลัย
ผู้สร้างดิน น้ำ ป่า และพัฒนามนุษย์
๘๔ พรรษา ประโยชน์สู่สู่ปวงประชา

โครงการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านแม่ตุงตึง

ที่ตั้ง : บ้านแม่ตุงตึง ตำบลแม่สลาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๕๐

ประวัติ: เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมราษฎร ณ ป่าต้นน้ำห้วยแม่ตุงตึง ตำบลแม่สลาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยพระราชทานพระราชเสาวนีย์ แก่ส่วนราชการร่วมโครงการฯ ปาสะเมิง ให้จัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง และศูนย์ฝึกหัดอาชีพชาวเขาเผ่าชนเผ่า โดยจ้างแรงงานราษฎรที่ยากจน ในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง ตลอดจนได้จัดตั้งธนาคารข้าวพระราชทานและที่เก็บน้ำฝน โดยทรงมอบให้กองทัพอากาศที่ ๓ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งควบคุมดูแลฟาร์มตัวอย่างดังกล่าว

ปี ๒๕๔๔ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง ในปัจจุบันมีพื้นที่โครงการ ๑๔๗ ไร่ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ เข้าไปพัฒนาโครงการให้ราษฎรในพื้นที่อยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดำเนินธุรกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

นอกจากโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงตึง ยังมีโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านขุนแตะ จังหวัดเชียงใหม่ โครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดลำปาง จังหวัดสกลนคร จังหวัดราชบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดนราธิวาส

สำหรับโครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริอื่นๆ ของพระองค์ท่าน ซึ่งได้กระจายทั่วประเทศ เช่น โครงการในงานมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่ชาวไร่ ชาวนา และการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมของไทย

การจัดตั้งธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank) การอนุรักษ์ระบบนิเวศป่า นับว่าเป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ท่านดังพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๔

นอกจากนี้ได้มีพระราชเสาวนีย์เปรียบเทียบกับว่า “พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า”

(๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๕)

ที่ตั้ง : บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติ : โครงการเกษตรวิทยา จัดตั้งขึ้นในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปบ้านกองแหะ และต่อมาในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พระองค์ได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ ให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำไปดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การเกษตรเพื่อการวิจัยฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์เพื่อการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ระบบนิเวศเกิดความสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตอาหารธรรมชาติให้แก่ชุมชน

สภาพการใช้ที่ดิน จากที่ดินพระราชทาน ๑,๓๕๐ ไร่ ได้แบ่งออกเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ นาข้าว ไม้ผล พืชสวน พืชไร่ พืชไร่ผสม จำนวน ๒๕๙.๖๓ ไร่ (ร้อยละ ๗.๑๗) พื้นที่ป่าไม้ ๑,๐๖๕.๕๒ ไร่ (ร้อยละ ๗๘.๘๒) พื้นที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ ๒๔.๘๖ ไร่

ในปัจจุบันมีอาคารศูนย์การเรียนรู้ อ่างเก็บน้ำ ๒ อ่าง สระเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ คันคูรับน้ำ แปลงสาธิตพืชผัก จุดสาธิตการเรียนรู้ แปลงปลูกไม้ผล การสาธิตทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำประมง ธนาคารอาหารชุมชน พื้นที่ป่านุรักษ์ การเพาะซากกล้วยไม้ เป็นต้น

โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้จัดตั้งในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เช่น โครงการเพื่อชุมชนเข้มแข็งและร่มเย็นบ้านสันติ ๒ (จังหวัดยะลา) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ (จังหวัดชุมพร) โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว โครงการค่ายเสริมพลังสานฝันเยาวชนคนเก่ง โครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และศูนย์รับเลี้ยงเด็กที่พิการมีขีด เป็นต้น

โครงการพัฒนาดมพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดารตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ เริ่มต้นจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งตั้งอยู่ในป่าและหุบเขาขาดการคมนาคม ชาวบ้านยากจน และขยายสู่โรงเรียนขยายโอกาสในเมือง

โครงการของพระองค์ท่านมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร ๔ ด้าน คือ สุขภาพอนามัย การศึกษา การอาชีพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างโครงการที่สำคัญ ได้แก่

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมด้านสุขภาพและโภชนาการของนักเรียน โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ โครงการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษและพัฒนาอาชีพ

โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น อุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (จังหวัดราชบุรี) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โครงการอนุรักษ์ต้นรักและภูมิปัญญาการเก็บยางรักตามพระราชดำริฯ (จังหวัดเชียงใหม่ และสุราษฎร์ธานี)

